

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v B. proti žalovanému **M.**, so sídlom v B., **o určenie neplatnosti výpovede a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8 C 492/1995, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. augusta 2011 sp. zn. 3 Co 280/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **odmieta**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III uznesením zo 4. februára 2011 č.k. 8 C 492/95-151 pripustil zmenu návrhu v znení: „Súd určuje, že výpoveď daná navrhovateľovi dňa 20.11.1995 listom právneho predchodcu odporcu zn. ÚIC-2104/1-05/vš, je neplatná. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi ušľú mzdu za dobu od 26.10.1995 do 1.03.1995 vo výške 103.016,-Sk. Súd určuje, že okamžité zrušenie pracovného pomeru dané navrhovateľovi dňa 15.4.1996 listom právneho predchodcu odporcu zn. ÚIC-189/96-Vá, je neplatné. Súd určuje, že pracovný pomer založený vymenovaním dňom 1.4.1995, zmenený dňa 5.4.1995, medzi právnym predchodcom odporcu a navrhovateľom naďalej trvá.“ Zmenu návrhu spočívajúcu v rozšírení žaloby o určenie neplatnosti výpovede danej navrhovateľovi dňa 24.1.1996 listom právneho predchodcu odporcu zn. ÚIC-24/96-sekr., o uloženie povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 136.554,548 eur s príslušenstvom, o uloženie povinnosti odporcovi od 1. 1. 2010 až do dňa, kedy umožní navrhovateľovi pokračovať v práci mesačne každého 14. dňa v mesiaci zaplatiť navrhovateľovi priemernú náhradu mzdy vo výške 813,0497 eur s príslušenstvom, o uloženie povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 137.405,3993 eur s príslušenstvom a o uloženie povinnosti odporcovi od 1. 1. 2010 až do dňa, kedy umožní navrhovateľovi pokračovať v práci mesačne každého 20. dňa v mesiaci zaplatiť navrhovateľovi priemernú náhradu mzdy vo výške 813, 0497 eur

s príslušenstvom, nepripustil. Podanie v časti „o uloženie povinnosti umožniť navrhovateľovi výkon štátnej služby a plniť si voči nemu všetky ostatné povinnosti dané mu zákonom NRS č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov“, odmietol. Návrh na spojenie vecí vedených Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 8C 492/95 a sp. zn. 8C 22/95, zamietol a návrh na zámenu účastníkov na strane odporcu zo dňa 23. 5. 2008 a dňa 4.12.2009 zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nároky, ktoré žalobca vymedzil riadne, v súlade so zákonom a teda môžu byť podkladom aj pre konanie o zmenenom návrhu, pripustil. Ďalšie nároky (viaceré z nich sa týkali mzdových požiadaviek) nepripustil z dôvodu, že skutkovo nesúvisia s nárokmi, ktoré po pripustení zmeny žaloby majú byť predmetom konania. Nepripustenie zmeny žaloby o určenie neplatnosti výpovede danej žalobcovi dňa 24.1.1996 odôvodnil tým, že o tomto nároku prebieha na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 22/1995 už skôr začaté konanie. K odmietnutiu podania v časti o uloženie povinnosti žalovanému umožniť žalobcovi výkon štátnej služby a plniť si voči nemu všetky ostatné zákonom stanovené povinnosti uviedol, že vymedzenie práv a povinností v tomto petite obsiahnuté je neurčité a malo by za následok jeho materiálnu nevykonateľnosť. V zmysle § 43 ods. 2 O.s.p. preto v tejto časti podanie žalobcu odmietol. Výrok, ktorým zamietol návrh na spojenie vecí odôvodnil tým, že konania, ktoré žalobca navrhol spojiť, spolu skutkovo nesúvisia. Nebola preto splnená zákonná podmienka pre spojenie vecí vyplývajúca z ustanovenia § 112 ods. 1 O.s.p. K zamietnutiu návrhu na zámenu účastníkov na strane odporcu uviedol, že tento procesný postup je možný za predpokladu, že subjekty, ktorých sa zámena týka, majú právnu subjektivitu, čo v prípade pôvodne označeného žalovaného Ústredného inšpekčného centra splnené nebolo, lebo právnu subjektivitu táto rozpočtová organizácia stratila ku dňu jej zrušenia, t.j. k 30. 6.1997.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. augusta 2011 sp. zn. 3 Co 280/2011 odvolanie žalobcu smerujúce proti výrokom súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o pripustení, resp. nepripustení zmeny žaloby a zamietnutí návrhu na spojenie vecí, odmietol. Uznesenie súdu prvého stupňa vo výrokoch, ktorým súd prvého stupňa odmietol podanie žalobcu a zamietol jeho návrh na zámenu účastníkov, potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v zmysle § 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu smerovalo v tejto časti a aj v časti, ktorým žalobca napadol zamietnutie návrhu na spojenie vecí, proti uzneseniu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné. Odvolanie žalobcu preto podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Potvrdzujúci výrok odôvodnil vecnou

správnosťou rozhodnutia súdu prvého stupňa. Aj podľa jeho názoru podanie žalobcu v časti o uloženie povinnosti žalovanému umožniť mu výkon štátnej služby a plniť si voči nemu všetky ostatné povinnosti nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania v zmysle § 79 ods. 1 veta prvá O.s.p. V súvislosti s rozhodnutím súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu žalobcu na zámenu účastníkov na žalovanej strane, sa stotožnil s právnym názorom vysloveným v dôvodoch jeho rozhodnutia.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Uviedol, že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O.s.p., lebo o zmene žaloby bolo už rozhodnuté dňa 6.2.1996 (č.l. 46). Ďalej namietal, že nesprávnym postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatie možnosti odôvodnil tým, že neexistovali žiadne prekážky, ktoré by bránili pripusteniu zmeny návrhu na začatie konania, že zo strany súdu sú mu upierané základné práva na spravodlivý proces, že súd dospel k nesprávnemu záveru o neurčitosti a nezrozumiteľnosti petitu jeho návrhu na začatie konania, čím mu odoprel jeho právo na súdnu ochranu a že rozhodnutie odvolacieho súdu sa „nevyrovnalo so základnými odvolacími dôvodmi“. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že rozhodnutia konajúcich súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhol preto rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 31.12.2014) dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

- a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V posudzovanej veci odvolací súd odvolanie žalobcu smerujúce proti výrokom súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o pripustení, resp. nepripustení zmeny žaloby a zamietnutí návrhu na spojenie vecí, odmietol a vo výrokoch, ktorým súd prvého stupňa odmietol podanie žalobcu a zamietol jeho návrh na zámenu účastníkov, potvrdil.

Pokiaľ dovolanie žalobcu smeruje proti výroku uznesenia, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa treba uviesť, že sa nejedná o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a nejde ani o prípady prípustnosti dovolania podľa písm. b/ a c/ ustanovenia § 239 ods. 2 O.s.p. Dovolanie proti potvrdzujúcej časti uznesenia odvolacieho súdu preto podľa citovaného zákonného ustanovenia neprichádza do úvahy.

Pokiaľ žalobca dovolaním napáda uznesenie odvolacieho súdu aj v časti, v ktorej odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu, rozhodnutie v tejto časti nevykazuje znaky ani jedného z uznesení uvedených v ustanoveniach vymenovaných vyššie, keďže sa nejedná ani o zmeňujúce, ani o potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, a nejde ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska. Dovolanie proti tejto časti rozhodnutia odvolacieho súdu preto podľa § 239 O. s. p. nie je prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p., odvolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia,

teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, či riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Pritom dôraz kládol na skúmanie existencie väd dovolateľom výslovne namietaných.

K tvrdeniu dovolateľa, že konanie pred súdom trpí vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O.s.p., lebo o zmene žaloby bolo už predtým právoplatne rozhodnuté dňa 6.2.1996 treba uviesť, že odvolací súd odmietol odvolanie proti tejto časti rozhodnutia súdu prvého stupňa ako neprípustné, pričom o dotknutom odvolaní nebolo odvolacím súdom právoplatne rozhodnuté už skôr. Z obsahu spisu nevyplýva ani to, že by súd prvého stupňa o žalobcom navrhovaných zmenách pôvodne podanej žaloby rozhodol uznesením zo 6.februára 1996. Pokiaľ dovolateľ uvádzal, že uvedené uznesenie sa nachádza na č.l. 46 spisu, toto tvrdenie nemá oporu v obsahu spisu, lebo na tomto čísle listu spisu je evidované uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým vyzýva žalovaného, aby sa vyjadril o pripojenom návrhu. Dovolateľom v tomto smere vznesená námietka je preto nenáležitá a zavádzajúca.

Za nedôvodnú treba považovať aj námietku dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou uvedenou v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Medzi práva, ktoré procesné predpisy účastníkom občianskeho súdneho konania priznávajú patrí nepochybne aj právo na preskúmanie vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia v inštančnom konaní odvolacím súdom na základe včas podaného riadneho opravného prostriedku za predpokladu, že jeho podanie zákon nevyklučuje. Treba zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej praxe sa za odňatie možnosti konať pred súdom považuje aj taký postup, keď odvolací súd odmietne odvolanie, hoci pre také rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 202 ods. 1 písm. a/ a písm. f/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania a ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu.

Medzi uznesenia, ktorým sa upravuje vedenie konania bezpochyby patrí aj uznesenie, ktorým sa rozhodlo o návrhu na spojenie vecí na spoločné konanie alebo o návrhu na vylúčenie niektorej vecí na samostatné konanie (§ 112 O.s.p.). Proti týmto uzneseniam preto podľa § 202 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odvolanie prípustné nie je.

Medzi uznesenia, proti ktorým Občiansky súdny poriadok výslovne vylučuje podanie odvolania, patrí aj uznesenie, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu (§ 202 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Ide o uznesenia, ktoré súd vydáva podľa § 95 O.s.p.

V preskúmvanej veci odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu, ktorým napáda výrok uznesenia súdu prvého stupňa o pripustení, resp. nepripustení zmeny žaloby (§ 95 O.s.p.) a o zamietnutí návrhu na spojenie vecí (§ 112 O.s.p.). Keďže ide o uznesenia, proti ktorým Občiansky súdny poriadok podanie odvolania vylučuje, odvolací súd rozhodol správne, keď v zmysle § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odvolanie žalobcu smerujúce proti týmto výrokom ako neprípustné odmietol. Odvolací súd rozhodnutím o odmietnutí odvolania preto neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd súhlasí so záverom konajúcich súdov, že pokiaľ sa žalobca domáhal po výzve urobenej súdom formou uznesenia z 2.2.2009, aj uloženia povinnosti žalovanému umožniť mu výkon štátnej služby a plniť si voči nemu všetky ostatné zákonné povinnosti, v tejto časti podanie nie je dostatočne určité a ani podložené opísaním rozhodujúcich skutočností. Nemožno preto okresnému súdu vyčítať, keď podanie v tejto časti podľa § 43 ods. 2 O.s.p. odmietol a krajský súd jeho rozhodnutie v tejto časti potvrdil. Navyše, odňatie možnosti konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť prijatím tohto rozhodnutia, treba posudzovať v kontexte s tým, čo v zmysle dovolaní napadnutého uznesenia okresného súdu zostalo v danej veci predmetom konania. Podľa tohto rozhodnutia, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, predmetom konania je určenie, že výpoveď daná žalobcovi z 20.11.1995 a okamžité zrušenie pracovného pomeru z 15.4.1996 sú neplatné a určenie, že pracovný pomer založený vymenovaním medzi právnym predchodcom a žalobcom naďalej trvá. To znamená, že v merite veci bude riešená otázka trvania pracovného pomeru žalobcu u žalovaného a teda aj otázka, či žalovaný má umožniť žalobcovi výkon štátnej služby a má

si voči nemu plniť všetky povinnosti vyplývajúce mu zo zákona č. 400/2009 Z.z. Aj prípadným nesprávnym odmietnutím podania tu preto nedochádza k odňatiu možnosti žalobcovi konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Napokon k znemožneniu realizácie procesných práv dovolateľa nedošlo ani zamietnutím jeho návrhu na zámenu účastníkov na žalovanej strane. V danej veci Krajský súd v Bratislave už v uznesení z 31.októbra 2008 sp. zn. 8 Co 155/2007, ktorým zrušil zastavujúce uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie správne uvádza, že v ďalšom konaní okresný súd bude konať s právnym nástupcom zaniknutého žalovaného, ktorým je Ministerstvo školstva Slovenskej republiky. Z hľadiska procesného tu totiž ide o prípad v zmysle § 107 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom. Súd v takomto prípade nevydáva žiadne rozhodnutie; procesné nástupníctvo je v takomto prípade založené priamo zákonom ako dôsledok tzv. univerzálnej sukcesie.

Dovolacím súdom nebola zistená ani existencia žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až c/, e/ až g/ § 237 ods. 1 O.s.p.. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon dovolateľ existenciu ostatne uvedených vád ani netvrdil.

V súvislosti s námietkou dovolateľa, podľa ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania.

So zreteľom na vyššie uvedené dôvody možno uzavrieť, že dovolanie žalobcu smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 veta prvá O.s.p.).

Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. mája 2015

JUDr. Ivan Machyniak, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková

